

S9.6 - HACCP transport przewodnik dla czytelnika

Wersja PL: 1 listopada 2022

Indeks

1.	WPROWADZENIE	3
1.1.	ZAKRES DOKUMENTU	4
1.2.	TRANSPORT HACCP W RAMACH GMP+ FC SCHEME	4
2.	JAK PRZYGOTOWAĆ PLAN HACCP SPECJALNIE DLA FIRMY – INSTRUKCJA ROBOCZA	5

1. Wprowadzenie

Przewodnik HACCP Transport ma służyć jako pomoc firmom certyfikowanym GMP+ FSA (lub firmom pragnącym uzyskać certyfikację GMP+ FSA), przy opracowywaniu wewnętrznych systemów HACCP w ich firmach. Przewodnik zawiera interaktywny przykład planu HACCP i został przygotowany wspólnie z Menedżerami ds. Jakości i Audytorami mającymi doświadczenie w zakresie Transport drogowy w różnych krajach.

Przewodnik ten ma na celu wspieranie w zapewnianiu bezpieczeństwa pasz i żywności menedżerów i pracowników firm z zakresem „Transport drogowy pasz”, podczas opracowywania systemu HACCP dostosowanego do ich firmy. Sposób, w jaki HACCP został opisany w GMP+ FC scheme 2020 oraz dokument S9.4 'Stosowanie oceny HACCP' posłużyły jako wytyczne przy przygotowywaniu tego narzędzia HACCP. Więcej informacji o HACCP - patrz S9.4.

Definicje i terminologia, patrz F0.2 *Lista definicji*.

+ Wskazówka:

Ten symbol oznacza dodatkowy, specjalny komentarz dla istotnych kwestii.

Wybierając GMP+ Feed Certification scheme wybierasz działanie w ramach Wspólnoty GMP+, mające na celu zwiększenie wartości Twoich produktów i firmy. System zapewnia bezpieczne i odpowiedzialne społecznie pasze – a tym samym bezpieczną żywność – dla każdego na całym świecie.

1.1. Zakres dokumentu

Niniejszy dokument ma zastosowanie w firmach (certyfikowanych GMP+) z zakresem "Transport drogowy pasz", niezależnie od ich rodzaju lub wielkości, realizujących jedno lub więcej z następujących zadań:

- a. zlecenie transportu paszy luzem i/lub paszy pakowanej
- b. organizowanie transportu paszy luzem i/lub paszy pakowanej
- c. fizyczny transport paszy luzem i/lub pakowanej

Nie ma znaczenia, czy te zadania są wykonywane na rachunek własny, czy jako (pod)wykonawca ('usługodawca'). Dla każdego z zadań firma ma obowiązek opracować i wdrożyć plan HACCP.

GMP+ International udziela wsparcia poprzez [interaktywny przykład planu HACCP](#) (plik Excel). Ten plan HACCP obejmuje następujące działania:

Należy pamiętać, że inne zagrożenia związane z działaniami (dotyczącymi pasz lub nie), które nie są objęte zakresem certyfikacji GMP+, muszą również być kontrolowane. Działania te mogą mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo pasz i z tego względu należy wprowadzić środki kontroli oparte na analizie HACCP, aby je zabezpieczyć. Wszystkie te działania muszą być dostępne dla kontroli/audytu.

1.2. Transport HACCP w ramach GMP+ FC scheme

Każda firma transportowa musi zidentyfikować, przeanalizować i kontrolować zagrożenia bezpieczeństwa pasz specyficzne dla firmy, stosując zasady HACCP zgodnie z R1.0. Dokument ten opisuje najczęstsze zagrożenia i odpowiednie dla nich środki kontroli, związane z różnymi działaniami w ramach zakresu „Transport drogowy pasz”. Oznacza to, że w przypadku gdy wystąpią inne zagrożenia – w sytuacji specyficznej dla danej firmy – muszą one również być kontrolowane za pomocą środków kontroli. Te środki kontroli mogą być częścią programu wymogów wstępnych, bądź też firma może je wdrożyć jako specjalne środki kontroli dla konkretnego Krytycznego Punktu Kontroli.

Należy podkreślić, że – w ostatecznym rozrachunku – to każda firma certyfikowana GMP+ jest odpowiedzialna za prawidłowe i pełne wdrożenie swojego GMP+ feed safety management system – łącznie z planem HACCP – i wymagane jest wykazanie tego w kontekście certyfikacji. Informacje zawarte w tym dokumencie są przekazywane wyłącznie w celach ilustracyjnych oraz jako narzędzie do przygotowania własnego planu HACCP firmy. GMP+ International nie może w żadnym wypadku ponosić żadnej odpowiedzialności za sposób wykorzystania dostarczonych informacji.

2. Jak przygotować plan HACCP specjalnie dla firmy – instrukcja robocza

Przeprowadzenie oceny HACCP to obowiązek i odpowiedzialność samej firmy certyfikowanej. GMP+ służy pomocą w formie tego narzędzia i kontroli audytora pod kątem zgodności.

GMP+ FC scheme to system łańcuchowy. Każde ogniwo w łańcuchu musi gwarantować bezpieczeństwo pasz (produktów) w oparciu o te same zasady, jakie są ustanowione w normach (dla produktów). Główną zasadą dla każdej firmy transportowej jest, że produkty mają być transportowane w taki sposób, aby wszystkie zagrożenia były kontrolowane, a produkty obsługiwane przy zachowaniu takiego samego poziomu bezpieczeństwa przed załadunkiem, podczas transportu i w momencie dostawy.

HACCP to narzędzie pozwalające na wgląd w zagrożenia podczas tych etapów i określenie jak je kontrolować. Warunki dla każdego rodzaju transportu są różne. Oznacza to, że ta podstawowa ocena HACCP nie może być użyta tak po prostu. Konieczne jest dostosowanie do specyficznych uwarunkowań danej firmy transportowej. Dlatego narzędzie to jest interaktywne. Dzięki wykonaniu poniższych kroków można przygotować plan HACCP specyficzny dla danej firmy. Całość informacji jest wtedy podsumowaniem Twojego planu HACCP.

Rozpocznij tutaj:

Krok 1: Porównaj działania i zagrożenia z sytuacją w Twojej firmie

Dla każdego etapu procesu, oceń dla każdego działania (Kolumna B) czy zagrożenia z Kolumny C odnoszą się do Twojej firmy czy też nie.

- Jeśli dane zagrożenie (kolumna C) występuje, wykonaj krok 2
- Jeśli dane zagrożenie (kolumna C) nie występuje, możesz usunąć cały wiersz.
- Jeśli brak jakichś działań, utwórz dodatkowy wiersz. Dodaj ten wiersz z brakującym działaniem (kolumna B) i związane z nim informacje w kolumnach C, D i E. Wykonaj krok 2.

+ Wskazówka:

Wymagania klienta odgrywają istotną rolę w etapie procesu "Przyjęcie zlecenia na transport paszy (przyjęcie kontraktu)". Nie zapomnij o włączeniu możliwych zagrożeń związanych z wymaganiami klienta do tabeli.

Krok 2: Określenie kategorii ryzyka (kolumna H)

Aby ustalić kategorię ryzyka musisz wykonać poniższe kroki. Zależnie od wyniku kategorii ryzyka, może być potrzebne podjęcie działań (patrz 2.3).

2.1 Określenie prawdopodobieństwa wystąpienia (kolumna F) każdego zagrożenia

Dla każdego występującego zagrożenia musisz wybrać, jak prawdopodobne jest jego wystąpienie.

Prawdopodobieństwo wystąpienia jest uzależnione od okoliczności specyficznych dla firmy. Zatem musisz sam ustalić prawdopodobieństwo wystąpienia. Standardowo, prawdopodobieństwo wystąpienia jest zawsze ustalone w pliku Excela na poziomie średnim. Korzystając z rozwijanego menu możesz wybrać odpowiednie faktyczne prawdopodobieństwo wystąpienia: Niskie, Średnie lub Wysokie.

Prawdopodobieństwo wystąpienia	Wyjaśnienie
Niskie	teoretycznie możliwe, lecz w praktyce prawie nie występuje
Średnie	może wystąpić, jest wiadome, że wystąpiło z określoną częstotliwością
Wysokie	występuje często

Kategoria	Prawdopodobieństwo wystąpienia	Istotność	Kategoria ryzyka
M,F	Średni	Wysoki	4
M	Niski	Wysoki	4

2.2 Określenie Istotności dla każdego ryzyka (kolumna G)

Zalecenia dla istotności są podane w kolumnie G. Masz możliwość zmiany tego poziomu. Możesz wybrać właściwą istotność za pomocą rozwijanego menu. Taka zmiana musi być uzasadniona.

2.3 Ustalenie kategorii ryzyka

Standardowo, wszystkie Kategorie Ryzyka są ustalone w pliku Excela na poziomie 3. W zależności od wybranego prawdopodobieństwa wystąpienia oraz istotności, kategoria ryzyka zostanie ustalona automatycznie:

		Prawdopodobieństwo wystąpienia		
		Niskie	Średnie	Wysokie
Istotność	Wysoka	3	4	4
	Średnia	2	3	4
	Niska	1	2	3

Kategoria Ryzyka 1 lub 2

Zagrożenia znajdujące się w kategoriach ryzyka 1 lub 2 (patrz kolumna H w tabeli) są zasadniczo zagrożeniami, które **moga** być kontrolowane poprzez program wymogów wstępnych. Minimalny poziom kontroli bezpieczeństwa pasz musi zostać osiągnięty przed wdrożeniem HACCP. Ten minimalny poziom obowiązuje również dla działalności transportowej, niezależnie od jej rodzaju i wielkości. Program wymogów wstępnych składa się głównie z ogólnych środków kontroli. Obejmują one plany kontroli szkodników, plany czyszczenia i odkażania, plany szkoleń, plany konserwacji, procedury dla zakupów i postępowanie w przypadku reklamacji. Program wymogów wstępnych jest częścią modułu GMP+ FSA, R1.0 paragraf 8.2 i TS1.1 Program Wymogów Wstępnych (PWW).

Ogólne środki kontroli są wymienione w Kolumnie J i są podstawą dla skutecznego przeprowadzania analizy zagrożeń w każdej firmie transportowej. W niektórych przypadkach potrzebne są dodatkowe środki kontroli. Takie środki kontroli są również podane w kolumnie J.

Musisz określić, czy proponowany środek(-ki) kontroli stanowi(-ią) wystarczającą podstawę dla skutecznego działania planu HACCP. Jeśli tak nie jest, musisz podać i wprowadzić inne (dodatkowe) środki kontroli, aby kontrolować zagrożenie.

Dla każdego środka kontroli należy podać następujące informacje:

- Osoba odpowiedzialna za środek kontroli*
- Dowód wdrożenia środka kontroli**

*** Osoba odpowiedzialna**

Dodaj osobę odpowiedzialną za każdy środek kontroli (kolumna K). Jest to powiązane z funkcją (np. Menedżer, Menedżer ds. Jakości, Kierowca, Planista). Zależnie od wielkości firmy, poszczególne funkcje mogą być rozdzielone pomiędzy różne osoby, podczas gdy w mniejszych firmach jedna osoba może pełnić różne funkcje. Jeśli tak jest, może być łatwiej podać nazwisko osoby odpowiedzialnej.

**** Dowód wdrożenia środka kontroli**

Dodaj odpowiedni dowód w kolumnie L.

Uwaga: Środek kontroli jest to działanie mające **zapobiegać** zagrożeniu (podanemu w kolumnie H) np. rozmowa telefoniczna. Pamiętaj, że musisz być w stanie udowodnić, że zastosowałeś ten środek kontroli.

Kategoria ryzyka 3 i 4

W przypadku, gdy "istotność X prawdopodobieństwo wystąpienia" daje wynik kategorii ryzyka '3 lub 4', potrzebne są specjalne (dodatkowe) środki kontroli, aby kontrolować ryzyko. Propozycje specjalnych środków kontroli są podane w tabeli, kolumna J. Sprawdź, czy te propozycje pasują do specyficznej sytuacji twojej firmy i wybierz odpowiednie środki kontroli.

Jeśli te środki kontroli nie pasują, wymyśl specjalny(-e) środek(-ki) kontroli, który jest odpowiedni dla celów kontrolowania tego zagrożenia (pokazanego w kolumnie H) w Twojej firmie i podaj ten środek kontroli w kolumnie J.

Wykonaj krok 3. Musisz wcześniej rozważyć, jakie działania naprawcze są potrzebne w przypadku wystąpienia danego zagrożenia/sytuacji (podanych w kolumnie C).

Krok 3: Ukończ swój plan HACCP specyficzny dla firmy

Zagrożenia znajdujące się w kategorii 3 i 4 muszą być kontrolowane, zatem potrzebne jest ich monitorowanie z określoną częstotliwością. Jeśli ryzyko nie jest pod kontrolą, bezpieczeństwo produktu transportowanego nie może już dłużej być zapewnione. Dlatego musisz opracować działanie(-a) naprawcze, zapobiegające wejściu produktu potencjalnie niebezpiecznego do łańcucha paszowego.

Dla wszystkich zagrożeń z kategorią ryzyka 3 i 4, musisz podać następujące informacje dla każdego z zagrożeń:

- Jak monitorować
- Częstotliwość monitoringu
- Działania naprawcze, jakie muszą być podjęte w przypadku wystąpienia zagrożenia*
- Osoba odpowiedzialna za te działania naprawcze**
- Dowód zastosowania działań naprawczych***

***Działania naprawcze**

Działania naprawcze to czynności służące usunięciu wykrytej niezgodności. Korektami mogą być przykładowo:

- W przypadku kontaktu z ładunkiem zabronionym: odmowa przyjęcia zlecenia
- W przypadku ładowania niewłaściwego produktu: wstrzymanie załadunku
- W przypadku (potencjalnego) zanieczyszczenia ładowni: odrzucenie naczepy i wyczyszczenie ładowni, mające na celu uzyskanie ładowni czystej, wolnej od pozostałości lub zapachów.

We wszystkich takich przypadkach zawsze informuj klienta i decydujcie wspólnie jakie działania są potrzebne.

**** Osoba odpowiedzialna**

Dodaj osobę odpowiedzialną za każdy środek kontroli (kolumna K). Jest to powiązane z funkcją (np. Menedżer, Menedżer ds. Jakości, Kierowca, Planista). Zależnie od wielkości firmy, poszczególne funkcje mogą być rozdzielone pomiędzy różne osoby, podczas gdy w mniejszych firmach jedna osoba może pełnić różne funkcje. Jeśli tak jest, może być łatwiej podać nazwisko osoby odpowiedzialnej.

***** Dowód zastosowania działań naprawczych**

Dodaj odpowiednie dowody działań naprawczych w kolumnie Q.

Uwaga: Środek kontroli jest to działanie mające **zapobiegać** zagrożeniu, np. rozmowa telefoniczna. Pamiętaj, że musisz być w stanie udowodnić, że zastosowałeś ten środek zaradczy.

W przypadku, gdy potrzebne są działania naprawcze, oceń niezwłocznie czy proces i środki kontroli (podane w kolumnie J) muszą być poprawione, aby zapobiegać ponownemu wystąpieniu zagrożenia. Wszystkie poprawki muszą być poddane przeglądowi przynajmniej raz w roku (R1.0 paragraf 8.6.2.2 i 9.3).

Krok 4: Aktualizacja planu HACCP

Całość informacji z kroków 1-3 stanowi posumowanie Twojego planu HACCP. Plan HACCP musi być aktualizowany. Oznacza to potrzebę dokonania przeglądu przynajmniej raz w roku, jak również niezwłocznie po uzyskaniu nowych istotnych informacji. Obejmuje to sytuacje, gdy:

- Zmieniają się funkcje w firmie (patrz 1.1)
- Są zmiany w działalności firmy
- Konieczne są korekty
- Baza danych IDTF jest uaktualniona przez dodanie nowych produktów lub programów czyszczenia.

Patrz R1.0 paragraf 10.3 po specjalne wymogi dotyczące aktualizacji planu HACCP.

⊕ Wskazówka:

- Bądź krytyczny i stwarzaj otwartą kulturę: personel musi mieć swobodę informowania o błędach, aby firma mogła zastosować niezbędne środki kontroli (np. szkolenia). Ucz personel sygnalizować i zgłaszać problemy.
- Możesz wykorzystać reklamacje jako miernik skuteczności środków kontroli.

Risk Management tools

Where to find more about the GMP+ International Feed Support Products

Fact sheets

More information: <https://www.gmpplus.org/en/services/feed-support-products/fact-sheets/>

Review fact sheets: GMP+ Portal

Product list

More information: <https://fsd.gmpplus.org/raadplegen/productenpdf.aspx?lang=en-gb>

Hazard Reports

Review reports: GMP+ Portal

Specific feed safety limits

More information: <https://www.gmpplus.org/en/services/feed-support-products/specific-feed-safety-standards/>.

Risk Assessments

More information: <https://www.gmpplus.org/en/services/feed-support-products/risk-assessments/>

Access database: GMP+ Portal

GMP+ Monitoring database

More information: <https://www.gmpplus.org/en/services/feed-support-products/gmpplus-monitoring-database/>

Access database: GMP+ Portal

We enable every company in the
feed chain to take responsibility for
safe and sustainable feed.

GMP+ International

Braillelaan 9

2289 CL Rijswijk

The Netherlands

t. +31 (0)70 – 307 41 20 (Office)

+31 (0)70 – 307 41 44 (Help Desk)

e. info@gmpplus.org

Klauzula odpowiedzialności:

Niniejsza publikacja została stworzona w języku angielskim i przetłumaczona na wiele języków.

W przypadku jakiegokolwiek konfliktu interpretacyjnego lub rozbieżności między językiem angielskim a jakimkolwiek innym językiem, pierwszeństwo ma język angielski publikacji.

© GMP+ International B.V.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Informacje zawarte w tej publikacji mogą być przeglądane na ekranie, kopiowane oraz drukowane wyłącznie na użytek własny, niekomercyjny. Wszelkie inne użycie wymaga wcześniejszej pisemnej zgody GMP+ International B.V.